

SYNEVA Deklaratsioon

Kvaliteedi kindlustamine läbi sise- ja välishindamise sünergia. Selle mõju õppimisele ja õpetamisele.

Education and Culture

Socrates

1

Igal lapsel on õigus koolile, kus toimib sise- ja välishindamise sünergiale toetuv kvaliteedikultuur.

Käesolev deklaratsioon ühtib Euroopa visiooniga, mille kohaselt kõik inimesed elavad ja töötavad koos üksikisiku õigustel ja kohustustel põhinevas harmoonias. Haridusvaldkonna arengut peetakse eluliselt vajalikuks, tagamaks igale lapsele võimaluse arendada oma andeid ja oskusi, et panustada tuleviku Euroopa arengusse. Hindamine klassi, kooli, piirkonna, riiklikul ja Euroopa tasandil toetab ja hõlbustab edu saavutamist hariduse vallas. Siiski saavad ja peavad sise- ja välishindamine muutuma vastastikku toetavamaks ja integreeritumaks. Selle deklaratsiooni teesidega kooskõlas oleva sise- ja välishindamise vahelise sünergia väljatoomine on selgelt suunatud positiivsetele arengutele hariduses ja Euroopa laste arendamisele.

2

Igaühel on õigus olla kaasatud hindamisprotsessis, töötades koos teistega ja vastustust jagades.

Kõik hindamised on erinevad: hindamise ulatus (klass, kool, piirkond, riik), hindamise eesmärgid ja seda reguleerivad poliitikad või õigusaktid, osalejateks võivad olla klassiõpetajad oma õpilastega, kuid tegemist võib olla ka ulatuslikuma protsessiga, kuhu on kaasatud erinevaid inimesi. Kontekstist olenemata on oluline aktsepteerida kõigi osalejate kaasvastutust. Viimane põhineb suuresti demokraatial, mis on kõigi Euroopa Liidu süsteemide aluseks. Lisaks hõlbustab see keskendumist vastastikusele toetamisele, mis aitab kaasata hindamisprotsessi kõikide osalejate kogemusi ja oskusi. Koolisisesele on äärmiselt oluline, et juhtkond struktureeriks hindamisprotsessi selliselt, et kõik huvigrupid oleksid sobivalt kaasatud.

3

Kõigil asjaosalistel peab olema sarnane visioon hindamise eesmärgist.

Sise- ja välishindamise vahelist sünergiat loovate protsesside puhul on visioonide sarnane mõistmine olulise tähtsusega. Visioon annab juhiseid hindamise eesmärgi mõistmiseks. Erinevatel osalejatel on erinevad rollid, millest tulenevalt ei pruugi ka eesmärk seesama olla. See on üks põhjusi visiooni ja eesmärki avalikult defineerida. Visioonile tähenduse andmiseks ja eesmärkide väljatoomiseks on oluline ka dialoogi pidamine. Kõigil hindamisprotsessis osalejatel peab olema eesmärgist selgepiiriline visioon, mis võiks tekkida avatud dialoogi käigus.

4

Hindamine peaks olema avatud ja läbipaistev ning arvestama kõigi asjaosaliste huvidega.

Positiivset mõju avaldava sünergia tekkimiseks peavad hindamise põhjused, kaasatud mehhanismid ja otsuste tegemise aluseks olevad kriteeriumid olema kõigile selged. Kuid vaja on enamast. Protsessi läbiviimine peab tuginema selgetel väärtustel, mis tunnustavad kõigi asjaosaliste olulisust, arvestavad nende kui indiviidide õigustega, kaasvastutusega hindamise protsessis ja tunnustavad, hindavad ning kasutavad nende panust lõpptulemuste mõjutamisel. Välis- ja sisehindamise vaheline sünergia nõuab, et kõik asjaosalised üksteist austaksid ja väärtustaksid.

5

Hindamine peab viima õppimise ja õpetamise arenemiseni.

Eelkõige peab hindamisprotsessi eesmärgiks olema võimaldada õpetajatel oma õpetamis- ja lastel õppimismeetodeid parandada. Seda peetakse üle-Euroopalise hariduse arenemise võtmeks. Mistahes hindamine – nii sise- kui välishindamine – peaks pöörama põhitähelepanu õpetamise ja õppimise arendamisele ja parandamisele. Sise- ja välishindamise vahelise sünergia kaasabil hõlbustatakse tegelike ja sisuliste muutuste tekkimist laste õppimises.

6

Hindamine on pidev protsess, millest peab saama igapäevase koolielu osa.

“Me oleme need, mida pidevalt teeme. Suurepärasus pole seega tegu, vaid harjumus”.
(Aristoteles)

Hindamist vaadeldakse kui hariduse pideva ja jätkuva parandamise alust, seega on hindamine suurepärasuse arendamise eluliseks aspektiks. Kui suurepärasust vaadeldakse kui pidevat soorituse taset, mitte ühekordset sündmust, on samavõrd tähtis ka see, et hindamine ei oleks ühekordne tegu, vaid pidev, asjakohane ja koostöös toimuv protsess, mis moodustab osa kõigi koolitöösse kaasatute regulaarsest tegevusest. Sel moel on parendamine hoiak ja olemise vorm. Kui see kehtib haridussüsteemi kõikidel tasanditel, siis on olemas sünergiaks vajalikud tingimused, kuna kõik aktsepteerivad hindamise elulist tähtsust ja vajadust edu nimel koos töötada.

7

Sünergia hindamises nõuab planeeritud võimalusi jagada kogemusi ja teadmisi.

Hindamisprotsessid on õppimise ja õpetamise parandamisel edukad juhul, kui kõik osalejad tegutsevad ühiselt, aktiivselt ja koostöö vaimus. Sellepärast on oluline võimaluste loomine (kõnekoosolekud, kriitiliste sõbrad, võrgustikud, õpikojad), et tuua kõik huvigrupid kokku ühiste eesmärkide nimel tegetsema.

Niisuguste struktureeritud võimaluste olulised omadused on korrapärane ja süstemaatiline toimimine hindamisprotsessi osana ja see, et need on protsessis osalejate poolt kokku lepitud.

See on kõikide hindamisprotsesside jaoks oluline faktor, mis toetab sünergia tekkimist sise- ja välishindamise vahel kõigil tasanditel.

8

Kvaliteedi parandamine koolides nõuab kogu pedagoogilise personali pidevat professionaalset arengut.

Hindamisprotsessid on professionaalse arengu läbi toimuva kvaliteedi püsiva parendamise lahutamatuks osaks.

Kvaliteedi parendamist, mis on seotud kooli järjepideva hindamisega, tuleb teostada kõrgetasemelise hindamispädevusega. See tähendab erinevaid pädevusi, sõltuvalt isiku staatusest ja kohustustest hindamisprotsessis. Enamlevinud pädevused seonduvad isikliku ja jagatud motivatsiooniga, hindamisteooriate tundmisega, hindamismeetodite ja hindamisprotsesside ning suhtlemisoskusega, emotsioonide juhtimise ja eestvedamisega.

Oodatavate pädevuste saavutamine ja säilitamine on pidev väljakutse ja nõuab kogu pedagoogilise personali koolitamist. Seda tuleb vaadelda elukestva õppe osana ning areng selles valdkonnas võib hõlmata uusi hindamispõhimõtteid ja –teooriaid, kogemuste jagamist võrdleva analüüsi abil või uenduslike kogemuste vahetamist uute hindamisalaste teadmiste omandamiseks.

9

Sünergia tekkimiseks tuleb sisehindamisega ühendada riigi ja rahvusvaheliste võrdlevate uuringute tulemused.

Rahvusvaheliste võrdlevate uuringute (PISA, TIMSS jne) eesmärgiks on eelkõige riiklike haridussüsteemide teavitamine, kuigi ka üksik kool võib niisuguste uuringute andmeid kasutada, eriti kui tegemist on ühega valimisse kuuluvatest koolidest, millel on juurdepääs detailsetele andmetele õppeasutuste kohta.

Väline vaade aitab üksikul koolil oma standardid välja selgitada ja ennast laiemasse konteksti paigutada. Oma kooli võrdlemine teistega aitab paika panna objektiivseid kriteeriumeid oma andmete tõlgendamiseks.

Riiklike või rahvusvaheliste võrdlevate uuringute potentsiaali saab täielikult ära kasutada siis, kui üksik kool kasutab kaalutletud andmeid oma arengu kontekstis ning kombineerib neid sisehindamise tulemustega.

10

Sünergia tekkimiseks peab kõigi hindamisprotsessis osalejate roll olema algusest peale selge.

Enne hindamisega alustamist on oluline, et kõik asjaosalised (õpilased, lapsevanemad, kooli meeskond, kriitiline sõber, kooli juhtkond, pedagoogiline nõustamisteenistus, kvaliteediekspertid, inspektorid jne) osaleksid oma rollide selgitamisel. See on turvaliseks lähtepunktiks, tagades, et hindamist teostavad inimesed, mitte et hindamist tehakse inimestele. Selline lähenemine on sünergia tekkimise üks eeltingimusi, mis toetab ka muude käesoleva deklaratsiooni faktorite nagu avatuse, usalduse ja eelkõige kaasvastutuse arendamise rakendamist.

11

Hindamise sünergia nõuab usaldust, usaldus nõuab dialoogi ja dialoogi käigus tekib ühine mõistmine.

Sise- ja välishindamise sünergia tähendab erinevatest allikatest ja erinevatelt inimestelt pärinevate teadmiste ja kogemuste sidumist ühtseks tervikuks. Oma teadmiste ja kogemuste jagamiseks on vaja, et kõiki asjaosalisi usaldatakse. Seega peab sise- ja välishindamise vaheline sünergia põhinema vastastikusel usaldusel, austusel, jagatud väärtustel ja ühisel mõistmisel.

Usaldus tekib demokraatliku dialoogi õhkkonnas ja kultuuris, mis tähendab rohkemat, kui õigust rääkida ja olla ära kuulatud. Kuulamine on pealegi olulisem kui rääkimine. Oluline on teiste innustamine ning õigluse ja terviklikkuse edendamine hindamisprotsessis. Niisugune pidev dialoog nõuab kultuuri, mille lahutamatuks osaks on inimeste ühendamine läbirääkimisteks, arutlemiseks ja ideede jagamiseks.

See on positiivne viis ühtsetel alustel ja ühise hindamise rajamiseks.

12

Ühegi hindaja tulemused pole olulisemad kui teiste omad.

Selles deklaratsioonis esitatud väited toovad välja tingimused sünergia tekkimiseks ja kvaliteetseks hindamiseks. Nii sise- kui välishindamine annavad oma panuse kvaliteedi kindlustamisele ja arendamisele. Samas oleme veendunud, et parim hindamine saavutatakse nende kahe vahelise sünergia tulemusena. Niisuguse lähenemisega hindamisele saab selgeks, et sise- ja välishindamine viivad kõrgematele kvaliteedistandarditele. Hierarhiat välistav lähenemine nii hõlbustab kui tugevdab sünergia tekkimist.

Further information: <http://syneva.net>
Contact address: pi@schule.suedtirol.it

© Published by:
SYNEVA.net
Pädagogisches Institut für die deutsche
Sprachgruppe

Layout: Helene Lageder
Printed by: Druckerei ...